

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifi ve gerekçesi aşağıda sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 16/01/2019

Av. S. Sera Kadıgil Sütü

İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Kadınların menstrüel dönemde ve regl olan bireylerin zorunlu ve temel olarak, ihtiyaç duyduğu hijyen ürünlerinden alınan vergi, Türkiye ve dünyada “tampon vergisi” adıyla anılmaktadır.

Ortalama bir kadın hayatının 2 bin 535 gününde, yani yaklaşık yedi yılı boyunca, regl olmakta ve ped ya da tampona ihtiyaç duymaktadır. Bir kadın hayatı boyunca ortalama 11 bin tampon kullanmaktadır. İngiltere’de yapılan hesaba göre kadınlar hayatlarının 38 gününü kadın hijyen ürünlerini alabilmek için çalışarak geçirmektedir.

Oysa ki; Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) regl hakkında doğru ve yararlı bilgiye erişim, regl hijyeni malzemelerine erişim, malzemelerin değişimi için gizlilik sağlayacak tesislere erişim, su ve sabuna erişimin garanti altına alınması gerektiğini ifade etmektedir.

Türkiye’de ve dünyada, kadın sorunları üzerine çalışan pek çok sivil toplum örgütü Viagra, prezervatif gibi ürünler vergisiz ya da regl hijyen ürünlerinden daha düşük vergiler- yüzde 8 oranında- uygulanarak satılırken regl hijyen ürünlerine yüksek vergiler uygulanmasının cinsiyet eşitsizliği olduğuna dikkat çekmektedir. Kadın örgütlerinin on yıllardır yürüttükleri başarılı kampanyalar sonucunda; dünyada bu konuda bir farkındalık gelişerek pek çok ülke kadınlar lehine olumlu adım adımlar atmıştır;

Avrupa Birliği 2007’de yılında aldığı kararla, üye ülkelerin bu hijyen ürünleri üzerindeki vergileri yüzde 5’e kadar indirmesine izin vermiştir.

İngiltere, vergi oranını yüzde 5’e çekerken elde edilen vergilerin ise kadına yönelik şiddetle mücadele derneklerine bağışlanması kararını almıştır. İngiltere’yi Fransa takip etmiş ve vergi oranını yüzde 20’den yüzde 5.5’e indirmiştir. Kanada gelen baskılar üzerine vergiyi sıfırlamıştır. Malezya önce vergi oranını yüzde 10’dan yüzde 6’ya indirmiş ardından ise sıfırlamıştır. İrlanda da hijyen ürünlerinden vergi almayan ülkeler arasındadır. ABD’nin pek çok eyaletinde Minnesota, Illinois, New York, Massachusetts, Maryland, Connecticut ve

Florida eyaletleri tampon vergisini kaldırmaya karar vermiş, Nebraska, Virginia ve Arizona eyaletleri ise tampon vergisini kaldırmaya yönelik yasa tasarılarını gündeme almıştır.

İspanya 2019'da bu ürünleri "temel ihtiyaç" kabul ederek vergileri indirmeyi gündeme almıştır. Tampon vergisi İspanya'da yüzde 10'dan yüzde 4'e indireceğini duyurmuştur.

Avustralya'da 2000 yılından beri uygulanan yüzde 10'luk vergi, 3 Ekim 2018'de tamamen kaldırılmıştır.

Kanada, 1 Temmuz 2018'de tampon vergisini kaldırmıştır.

Hindistan'da hükümet ped ve tampon gibi kadın hijyen ürünlerinden alınan tartışmalı vergiyi Temmuz 2018 yılı itibariyle kaldırmıştır.

İskoçya hükümeti, öğrenim çağındaki genç kızların regl döneminde kullandığı hijyen ürünlerini karşılama kararı almıştır. Eylül ayından itibaren, her ay 395 bin öğrenciye okullarda ve eğitim kurumlarında bedava hijyen ürünü dağıtılacak olan İskoçya dünyada bir ilke de imza atmıştır.

Türkiye'de ise yılda 2016 yılında yapılan bir araştırmaya göre yılda yaklaşık 1.5 milyar hijyenik ped, 550 milyon günlük ped, 18 milyon tampon tüketilmektedir. Tüm bunların toplam pazar değeri yine 2016 yılı rakamlarına göre 500 milyon liradır.

Anayasamızda sağlık hakkı sosyal haklar arasında yer almıştır. (m. 56). Ayrıca Anayasa'da sosyal haklar bakımından devletin ekonomik gelişmeye paralel olarak –mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde– hak yararlanıcıları için katkıda bulunması da kabul edilmiştir (m.65). İnsan hakları sınıflandırmasında da, sağlık hakkı ikinci kuşak haklar arasında ve pozitif statü hakkı olarak geçmektedir. Menstrüel dönemin bir hastalık olarak değerlendirilmesi doğru olmamakla birlikte, bu dönemde menstrüel temizliğe uygun sıhhi malzemelerin kullanılmaması üreme yolu hastalıklarına yol açabilmektedir. Ülkemizde halen çok sayıda kız çocuğu ve kadın, bu tip hijyen ürünlerini alacak maddi güce sahip olmadığı için bu tür risklerle karşı karşıyadır.

"Dünyanın Değişim Platformu" sloganıyla uluslararası alanda çeşitli kampanyalar başlatan ve destekçi toplayarak karar vericilerin çözüm için harekete geçmesini sağlayan Change.org'da bu konuda başlatılan imza kampanyası şu anda 22 bin 319 kişi tarafından desteklenmiştir.

Tüm bu nedenlerle ülkemizde de bir an evvel çağa ve toplumsal eşitliğe uygun düzenlemeler yapılmalı ve hijyen malzemeleri üzerindeki görülmemiş vergi yükü kaldırılmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

1- Bu kanunla kadınlar için zorunlu bir ihtiyaç olan hijenik ürünlerdeki KDV oranının yüzde 18'den, yüzde 5'e düşürülmesi amaçlanmaktadır.

2- Yürürlük maddesidir.

3- Yürütme maddesidir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

Madde 1: 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 28. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Katma değer vergisi oranı, kadın hijyen ürünleri için yüzde 5, vergiye tabi diğer her bir işlem için % 10'dur. Cumhurbaşkanı %10 oranını, dört katına kadar artırmaya, %1'e kadar indirmeye, bu oranlar dahilinde muhtelif mal ve hizmetler ile bazı malların perakende safhası ve inşaatın yapıldığı arsanın veya konutun vergi değeri ve bulunduğu yeri esas alarak konut teslimleri için farklı vergi oranları tespit etmeye yetkilidir.”